
5.1 Συνάντηση δύο κόσμων

Αγία Σοφία Κωνσταντινούπολης

Η Αγία Σοφία στην Κωνσταντινούπολη αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα αρχιτεκτονικά επιτεύγματα της βυζαντινής αυτοκρατορίας. Ως κέντρο της ορθόδοξης χριστιανικής λατρείας για πολλούς αιώνες, αλλά και ως μνημείο απaráμιλλης τέχνης, αντανακλά την επιρροή του ελληνικού πολιτισμού.

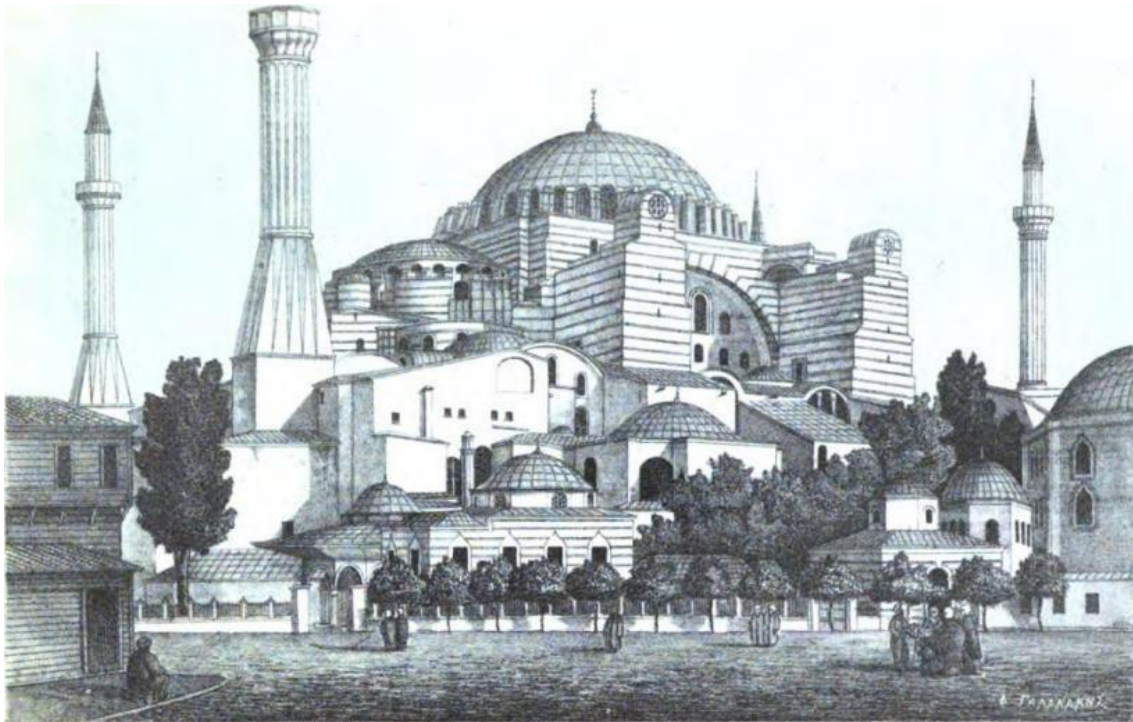
Ο Ιουστινιανός ανέθεσε την οικοδόμηση του ναού της Αγίας Σοφίας σε δύο διάσημους Μικρασιάτες αρχιτέκτονες, τον Ανθέμιο από τις Τράλλεις και τον Ισίδωρο από τη Μίλητο, διαθέτοντας μεγάλα χρηματικά ποσά.

Για το χτίσιμο του ναού, οι δύο αρχιτέκτονες αξιοποίησαν την παράδοση της ελληνιστικής τέχνης, καθώς και αυτόχθονα στοιχεία της Ανατολής (συριακά, περσικά, αιγυπτιακά). Ο ναός της του Θεού Σοφίας είναι βασικά μια τρίκλιτη βασιλική με τρούλο, με 77 μ. μήκος, 71 μ. πλάτος και 62 μ. ύψος, ενώ η διάμετρος του τρούλου είναι 32 μ. Τα περίπου 100 παράθυρα φωτίζουν άπλετα τον ναό, ενώ περίφημα είναι τα μάρμαρα των κιόνων, τα θαυμάσια κιονόκρανα, οι ορθομαρμαρώσεις των τοίχων, καθώς και τα περίτεχνα, αλλά λιγοστά, ψηφιδωτά που σώζονται μέχρι σήμερα.

Οι επιρροές του ελληνικού πολιτισμού εκφράζονται κυρίως στην αρχιτεκτονική του ναού, στις κιονοστοιχίες, στα κιονόκρανα και στα μωσαϊκά, όπου φανερώνεται η συνέχιση της ελληνικής παράδοσης μέσα από τη χρήση συμβόλων, γεωμετρικών σχημάτων και χρωμάτων. Ακόμα και το όνομα του ναού, «Αγία Σοφία», που δηλώνει τη Σοφία του Θεού, προέρχεται από την ελληνική λέξη «σοφία» και συνδέεται με την αρχαία ελληνική φιλοσοφία.

Έτσι, η Αγία Σοφία είναι αποτέλεσμα μιας αρμονικής σύζευξης της ελληνικής τέχνης και των ανατολικών στοιχείων με το χριστιανικό πνεύμα.

¹ Τράλλεις και Μίλητος : Αρχαίες ελληνικές πόλεις στα παράλια της Μικράς Ασίας.

Σχέδιο της Αγίας Σοφίας το 1877